

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	20277 - Gestió, Legislació i Difusió del Patrimoni Históricoartístic / 1
Titulació	Grau d'Història de l'Art (Pla 2014) - Tercer curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Rosa Júlia Roman Quetglas	18:00	20:00	Dimecres	10/02/2020	22/07/2020	AB11/ Ramon Llull
<i>Responsable</i> julia.roman@uib.es						

Contextualització

L'assignatura és un exercici d'anàlisi sobre els conceptes i les problemàtiques de la gestió del patrimoni históricoartístic. L'assignatura es basteix a partir de la consideració de la centralitat de la gestió com a instrument bàsic en la salvaguarda del patrimoni en les seves múltiples implicacions disciplinàries i marcs d'actuació, des de l'àmbit de la legislació al de la difusió. L'assignatura és també una proposta de reflexió sobre el paper fonamental de l'historiador/a de l'art en el desenvolupament d'una gestió integral, científica i eficient.

Els continguts aportaran els instruments teòrics i pràctics per a la intervenció científica, bàsica i aplicada, que l'historiador/a de l'art desenvolupa en el patrimoni históricoartístic incardinat en un marc professional interdisciplinari.

Requisits

Recomanables

Haver cursat i superat les següents assignatures:
20252 - Lectura i Anàlisi de l'Art i l'Arquitectura
20259 - Conceptes, Desenvolupament i Característiques del Patrimoni Cultural
20264 - Materials, Procediments i Tècniques Artístiques i Arquitectòniques
20262 - Museologia i Museografia

Competències

Guia docent

Específiques

- * CE-10. Competències aplicades i professionals (saber fer). Coneixement sobre la història i les problemàtiques actuals de la conservació, criteris de restauració i gestió del patrimoni históricoartístic i cultural.
- * CE-13. Competències aplicades i professionals (saber fer). Coneixements en gestió de col·leccions d'art: inventari, documentació, catalogació, exposicions i difusió d'art.

Genèriques

- * CB-2. Saber aplicar els coneixements d'Història de l'Art al seu treball o vocació d'una forma professional i posseir les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de l'àrea d'estudi.
- * CB-3. Tenir la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants de l'àrea d'estudi, per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- * CB-5. Desenvolupar les habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Continguts temàtics

1. Concepte, tipus i valors del Patrimoni Históricoartístic
2. Protecció i tutela
 - a. Els precedents legislatius i normatives vigents en matèria de Patrimoni Cultural.
 - b. Convenis i recomanacions internacionals.
 - c. Normatives sectorials i figures de protecció a través del planejament urbanístic.
 - d. Organismes i institucions tutelars.
3. Instruments i models de la gestió en els àmbits internacional, estatal i autonòmic
 - a. Investigació, inventari i catalogació del patrimoni históricoartístic.
 - b. Conservació, recuperació i restauració.
 - c. Plans de gestió i de difusió

Metodologia docent

La metodologia docent seguirà la presentació dels continguts teòrics per part de la professora, els quals es complementaran i es vincularan a casos pràctics relacionats amb la gestió del patrimoni cultural, tant d'actualitat com d'alguns que es consideren de major rellevància per a la consecució dels objectius docents. En el mateix nivell de consideració, es propiciarà la participació activa i la reflexió crítica de l'alumnat mitjançant la realització de visites, la lectura i anàlisi de documents i de casos singulars.

Guia docent

Mitjançant la plataforma Aula Digital, l'alumnat tindrà a la seva disposició una comunicació directa amb la professora, un calendari amb les visites previstes, notícies d'interès, documents i recursos electrònics, links i propostes de lectures.

Activitats de treball presencial (2,4 crèdits, 60 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Classes magistrals	Grup gran (G)	Exposició dels continguts teòrics per part de la professora, amb el suport documental i de casos pràctics tant de l'àmbit local com de l'àmbit internacional i estatal.	42
Seminaris i tallers	Debat sobre casos d'actualitat	Grup mitjà (M)	Tres sessions monogràfiques sobre casos d'actualitat relacionats amb la gestió del patrimoni históricoartístic, que seran exposats per la professora. Es podrà comptar amb la participació dels professionals directament responsables o involucrats en la gestió dels casos seleccionats. Es fomentarà la participació activa de l'alumnat a través del debat, que s'haurà preparat prèviament amb l'anàlisi del material aportat per la professora i fruit de la recerca individual o de grup.	6
Classes pràctiques	Sortides de camp	Grup gran (G)	Es realitzaran quatre sortides de camp amb dues finalitats: per aconseguir diversos models de gestió del patrimoni protegit i per a posar en pràctica les tècniques de catalogació, la identificació dels valors protegits i/o a protegir, i la proposta de criteris per a la restauració de béns protegits.	6
Tutories ECTS	Seguiment alumnat	Grup petit (P)	Els alumnes hauran d'assistir a dues tutories obligatòries: una encaminada a seguir els progressos en l'assimilació dels continguts teòrics i pràctics; l'altra amb la finalitat de tutoritzar els informes/memòries de pràctiques.	3
Avaluació	Exercici escrit	Grup gran (G)	Examen d'avaluació sobre la matèria explicada a les classes teòriques, sobre la treballada a les pràctiques i per mitjà de l'estudi autònom.	3

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

Activitats de treball no presencial (3,6 crèdits, 90 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Preparació dels continguts de l'assignatura	Assimilació dels continguts teòrics i pràctics de l'assignatura de manera individual.	64
Estudi i treball autònom individual o en grup	Elaboració d'informes/memòries	Elaboració d'informe/memòria de cada una de les sortides i de cada un dels seminaris. La professora facilitarà un format de document a manera de plantilla en la qual es consignaran les dades, informació i coneixements obtinguts, així com una valoració crítica.	20

Guia docent

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual o en grup	Lectures obligatòries	Es realitzaran tres lectures obligatòries sobre aspectes teòrics i/o per a la preparació dels seminiris sobre i debats sobre casos d'actualitat.	6

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Exercici escrit

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves objectives (recuperable)
Descripció	Examen d'avaluació sobre la matèria explicada a les classes teòriques, sobre la treballada a les pràctiques i per mitjà de l'estudi autònom.
Criteris d'avaluació	Ordre i claredat expositiva; capacitat de relació i síntesi; adequació a la pregunta formulada; exactitud dels resultats obtinguts; utilització del vocabulari específic.

Percentatge de la qualificació final: 50% amb qualificació mínima 5

Elaboració d'informes/memòries

Modalitat	Estudi i treball autònom individual o en grup
Tècnica	Informes o memòries de pràctiques (no recuperable)
Descripció	Elaboració d'informe/memòria de cada una de les sortides i de cada un dels seminaris. La professora facilitarà un format de document a manera de plantilla en la qual es consignaran les dades, informació i coneixements obtinguts, així com una valoració crítica.
Criteris d'avaluació	Capacitat de relació i síntesi; adequació del discurs a la temàtica tractada; ús del vocabulari específic.

Percentatge de la qualificació final: 50% amb qualificació mínima 5

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Guia docent

La bibliografia bàsica i els recursos electrònics que s'indiquen a continuació, constitueixen una plataforma de fonts actualitzada als continguts de la present assignatura, no obstant i pel seu sentit obert i relacional, hauran de ser necessàriament revisats i ampliat en el desenvolupament teòric i pràctic de la matèria.

Bibliografia bàsica

- Ballart Hernández, J. y Juan i Tresserras, J. Gestión del patrimonio cultural. Barcelona: Ariel, 2010.
Crespí Vallbona, M.; Planells Costa, M. Patrimonio cultural. Madrid: Síntesis, 2003.
González-Varas, I. Conservación de bienes culturales. Teoría, historia, principios y normas. Madrid: Cátedra, 2000.
Hernández Hernández, F. El patrimonio cultural: la memoria recuperada. Gijón: Trea, 2002.
Querol, M.Á. Manual de gestión del patrimonio cultural. Madrid: Akal, 2010.
Tugores, F. y Planas, R. Introducción al patrimonio cultural. Gijón : Trea, 2006.
Tugores, F. i Llull, A. (coord.). Els conjunts històrics. La protecció del patrimoni immoble a Mallorca. Seminaris de la Societat Arqueològica Lul·liana. Palma: SAL, 2014.
UNESCO. Managing Cultural World Heritage. Paris: 2013.
<https://www.iccom.org/.../managing-cultural-world-heritage>

Bibliografia complementària

- Babelon, J.P. ; Chastel, A. La notion de patrimoine. Paris: Liana Levi, 1994.
Bermúdez, A.; Vianney, J.; Giralt, A., Intervención en el patrimonio cultural. Madrid: Síntesis, 2004.
Brandi, C. Teoría de la restauración. Madrid: Alianza, 1989.
Carreras Montfort, C. ; Munilla Cabrillana, G. (ed.), Gestió del patrimoni històric. Barcelona: Edicions de la Universitat Oberta de Catalunya, 2003.
Castillo, J. El futuro del Patrimonio Histórico: la patrimonialización del hombre. e-rph, 2007.
Choay, F. Alegoría del Patrimonio. Barcelona: Gustavo Gili, 2007 (1992).
Criado Boado, F. "Hacia un modelo integrado de investigación y gestión del Patrimonio Histórico: la cadena interpretativa como propuesta". PH Boletín, nº 16, 1996, pp. 73-78.
García Fernández, J. (ed.), Legislación sobre patrimonio histórico. Madrid: Tecnos, 1987.
García Marchante, J. S. y Poyato Holgado, M. C. (eds.), La función social del patrimonio histórico: El turismo cultural. Cuenca: Universidad de Castilla- La Mancha, 2002.
Henares, I. L. (ed). La protección del patrimonio histórico en la España democrática. Granada: Universidad de Granada, 2010.
Lacuesta, R. Els historiadors del arte como agente responsable de la conservació de la obra artística. E-rph, 2007.
López Trujillo, M. A. Patrimonio. La lucha por los bienes culturales españoles (1500-1939). Gijón: TREA, 2006.
Macarrón Miguel, A. M. Historia de la conservación y la restauración: desde la antigüedad hasta finales del siglo XIX. Madrid: Tecnos, 1995.
Macarrón Miguel, A. M.; González Mozo, A., La conservación y la restauración en el siglo XX. Madrid: Tecnos, 1998.
Maderuelo, J. (dir.). Paisaje y patrimonio. Madrid: Abada Editores, 2010.
Marchena Gómez, M. J. (ed.) Turismo urbano y patrimonio cultural: una perspectiva europea. Sevilla: Diputación de Sevilla, 1998.
Mejías López, Jesús, Estructuras y principios de gestión del patrimonio cultural municipal. Gijón: TREA, 2008.
Morales Miranda, J. Guía práctica para la Interpretación del Patrimonio. El arte de acercar el legado natural y cultural al público visitante. Sevilla: Empresa pública de Gestión de Programas Culturales, 1998.
Poulot, D. Une histoire du patrimoine en Occident. Paris: PUF, 2006.

Guia docent

Altres recursos

<http://www.unesco.org/> <http://www.icomos.org/> <http://ipce.mcu.es/> http://www.conselldemallorca.net/sit/phistoric/index_es.html <http://www.iaph.es> <http://www.heritageportal.eu/> ERA-NET “European network on Research Programme applied to the Protection of Tangible Cultural Heritage” NET-HERITAGE European Commission, Directorate-General for Research. Directorate I – Environment. Luxembourg, Publications Office of the European Union (2009) ISBN 978-92-79-09027-1. doi 10.2777/17146

